

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 44.287/3
VAN 18 MAART 2008

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, derde kamer, op 17 maart 2008 door de Vlaamse minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur verzocht haar, binnen een termijn van vijf werkdagen, van advies te dienen over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering "tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 november 2003 tot vaststelling van de nadere regels voor de toekenning en de verrekening van de gratis elektriciteit voor huishoudelijke afnemers", heeft het volgende advies gegeven:

1. Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 2/, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

In het onderhavige geval wordt het verzoek om spoedbehandeling gemotiveerd door de omstandigheid dat

"het besluit van de Vlaamse Regering om correct te kunnen worden toegepast exact in werking moet treden op datum van 1 april 2008, doordat het voornoemd besluit van de Vlaamse Regering van 14 november 2003 bepaalt dat de leverancier die op 1 april van een bepaald jaar de klant belevt, moet instaan voor de facturatie van de gratis kWh voor dat bepaalde jaar, dat leveranciers die op 1 april van 2007 hun klant beleverden nog tot 31 maart 2008 de betreffende klant kunnen factureren voor de gratis kWh van 2007 met toepassing van de reglementering die geldig was op 1 april 2007, dat op elke dag van het jaar een klant van leverancier kan veranderen, dat inwerkingtreding na 1 april 2008 een juridisch vacuüm zou creëren, dat voornoemd ontwerp van besluit tijdig in het Belgische Staatsblad moet kunnen worden gepubliceerd om de inwerkingtreding op voornoemde datum te kunnen laten ingaan, dat leveranciers en netbeheerders zich tijdig moeten kunnen voorbereiden, dat hun facturatiesystemen en communicatie nog moet worden aangepast en dat redelijkerwijze moet worden vermeden dat klanten worden geconfronteerd met onterechte facturen, die nadien moeten worden gecorrigeerd".

*

* *

2. Overeenkomstig artikel 84, § 3, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, heeft de afdeling wetgeving zich moeten beperken tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan.

Dat onderzoek leidt tot het maken van de volgende opmerkingen.

*

* *

3. Krachtens het ontworpen artikel 3, § 1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 november 2003 tot vaststelling van de nadere regels voor de toekenning en de verrekening van de gratis elektriciteit voor huishoudelijke afnemers (artikel 3 van het ontwerp), wordt de leverancier door de netbeheerder vergoed voor de bedragen die hij

.../...

met toepassing van artikel 2, § 1, van dat besluit heeft afgetrokken of zal aftrekken van de facturen van de huishoudelijke afnemers die op het net van de betrokken netbeheerder zijn aangesloten en factureert hij deze bedragen aan de betrokken netbeheerder. Die bepaling is blijkbaar opgenomen omdat de kost van de "gratis" elektriciteit wordt doorgerekend in de distributienettarieven. Daarbij dient het volgende te worden opgemerkt ¹.

3.1. Onverminderd opmerking 3.2, kan de vraag worden gesteld of aldus geen afbreuk wordt gedaan aan de decretaal verankerde regel van het ter beschikking stellen van een gratis hoeveelheid elektriciteit.

Op het eerste gezicht impliceert het "gratis" ter beschikking stellen van elektriciteit dat de kost daarvan niet ten laste kan worden gelegd van de betrokken afnemers. Krachtens artikel 18*bis*, § 1, van het decreet van 17 juli 2000 houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt dient deze elektriciteit overigens ook gratis te worden vervoerd. Er moet evenwel worden vastgesteld dat in de toelichting bij het voorstel dat heeft geleid tot artikel 18*bis* van het decreet van 17 juli 2000, al wordt erin vermeld dat de gratis toekenning van elektriciteit een alternatief uitmaakt voor een gelijkwaardige daling van de elektriciteitsprijs ², ook wordt vooropgesteld dat "de kosten van deze hoeveelheid elektriciteit worden gesocialiseerd en gedragen door de andere verbruikers" en dat "de kosten uiteindelijk door het geheel van de aangesloten afnemers worden gedragen", en er gewag wordt gemaakt van "de doorrekening van [de] kosten in de nettarieven" ³.

De vraag rijst evenwel of er aldus geen zekere discordantie bestaat tussen de tekst van artikel 18*bis* van het decreet van 17 juli 2000 en de toelichting erbij ⁴.

(1) Zie in dezelfde zin advies 36.060/1 van 30 oktober 2003 bij een ontwerp dat heeft geleid tot het te wijzigen besluit van de Vlaamse Regering van 14 november 2003.

(2) *Parl. St.*, VI. Parl., 2002-2003, nr. 1585/1, p. 2.

(3) *Ibidem*, p. 3.

(4) In wezen gaat het immers niet om de gratis terbeschikkingstelling van elektriciteit aan alle eindafnemers, maar om de instelling van een mechanisme tot herverdeling van de kost tussen de grote en de kleine verbruikers.

3.2. Daarenboven dient ermee rekening te worden gehouden dat het bepalen van de tarieven krachtens artikel 6, § 1, VII, tweede lid, d), van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen behoort tot de bevoegdheid van de federale overheid. De doorrekening van de kost van de "gratis" elektriciteit in de tarieven veronderstelt bijgevolg noodzakelijkerwijze een optreden van de federale overheid ^{5 6}.

4. Verschillende bepalingen van het ontworpen besluit strekken ertoe de "gratis" levering van elektriciteit niet langer te verbinden aan het dagverbruik van elektriciteit. Zulks strijdt evenwel met artikel 18bis, § 5, van het decreet van 17 juli 2000, naar luid waarvan de hoeveelheid "gratis" elektriciteit wordt geleverd tijdens de normale daguren en niet meer kan bedragen dan het jaarlijkse verbruik tijdens die uren op de desbetreffende aansluiting op het distributienet. De genoemde bepalingen kunnen slechts doorgang vinden indien vooraf het genoemde artikel 18bis, § 5, wordt aangepast.

(5) Het op te zetten mechanisme heeft immers een directe - en niet enkel een indirecte - weerslag op de tarieven. *In casu* wordt de kost van de maatregel immers gefinancierd door een ingreep in de tarieven zelf, terwijl er bij andere technieken van financiering enkel bij de opbouw van de tariefstructuur rekening zal moeten mee worden gehouden dat een gedeelte van de vervoerde en geleverde elektriciteit - het gedeelte dat overeenkomt met de gratis hoeveelheid elektriciteit - niet het voorwerp kan uitmaken van een tarief.

(6) Volgens de gemachtigde wordt in die doorrekening voorzien bij artikel 5, § 2, eerste lid, van het koninklijk besluit van 11 juli 2002 betreffende de algemene tariefstructuur en de basisprincipes en procedures inzake de tarieven voor de aansluiting op de distributienetten en het gebruik ervan, de ondersteunende diensten geleverd door de beheerders van deze netten en inzake de boekhouding van de beheerders van de distributienetten voor elektriciteit. De Raad van State dient evenwel vast te stellen dat artikel 5, § 2, van dat besluit een specificatie vormt van artikel 5, § 1, ervan waarin de tarieven voor het gebruik van het net worden omschreven. De vraag kan derhalve rijzen of de openbare dienstverplichting tot het leveren van de "gratis" elektriciteit kan worden beschouwd als een openbare dienstverplichting als bedoeld bij artikel 5, § 2, eerste lid, van het koninklijk besluit van 11 juli 2002. Binnen de hem toegemeten termijn heeft de Raad van State dit punt niet kunnen uitdiepen.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	J. SMETS,	staatsraad, voorzitter,
	B. SEUTIN, W. VAN VAERENBERGH,	staatsraden,
Mevrouw	A.-M. GOOSSENS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door Mevr. K. BAMS, auditeur.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A.-M. GOOSSENS

J. SMETS